

PATVIRTINTA

Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos
Sveikatos centro direktoriaus

2024 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-71(1.4)

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS SVEIKATOS CENTRO MEDICINOS BIOLOGO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis pareigybės aprašymas reglamentuoja Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos Sveikatos centro (toliau – įstaiga) medicinos biologo teises, pareigas, kompetenciją ir atsakomybę. Medicinos biologo pareigybės tikslas – organizuoti klinikinės diagnostikos laboratorijos darbą ir užtikrinti laboratorinės diagnostikos vykdymą.

2. Teisę verstis medicinos biologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos aktų nustatyta tvarka įgijęs medicinos biologo profesinę kvalifikaciją, pagal Lietuvos medicinos normą MN 68:2018 „Medicinos biologas“.

3. Medicinos biologą skiria ir atleidžia iš pareigų įstaigos direktorius. Medicinos biologas tiesiogiai pavaldus vyresniajam slaugytojui - slaugos administratoriui.

II SKYRIUS PAREIGOS

4. Medicinos biologas privalo:

4.1. teikti pirmąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

4.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai vykdyti (atlikti) laboratorinius tyrimus, juos interpretuoti ir patvirtinti tyrimų rezultatus, atsižvelgdamas į naujausią mokslinę literatūrą bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

4.3. nepriskirtais medicinos biologo kompetencijai atvejais rekomenduoti pacientui kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

4.4. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

4.5. taikyti Lietuvos Respublikoje tik mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius darbo metodus, teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas tyrimų procedūras, ligų diagnostikos metodus bei technologijas, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

4.6. perduoti laboratorinių tyrimų rezultatus ir jų interpretacijas tyrimo užsakovui;

4.7. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

4.8. bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

4.9. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

4.10. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

4.11. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

4.12. tvarkyti medicinos biologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

4.13. paaiškinti medicinos biologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

4.14. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

III SKYRIUS KOMPETENCIJA

5. Medicinos biologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs medicinos biologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamasis, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

6. Medicinos biologas turi žinoti:

6.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

6.2. medicinos statistikos pagrindus;

6.3. sveikatos draudimo pagrindus;

6.4. sveikatos teisės pagrindus;

6.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis;

6.6. asmens duomenų apsaugos principus.

7. Medicinos biologas turi išmanyti:

7.1. biomedicinos mokslų (fiziologijos, genetikos ir kt.) principus, metodus ir naujoves;

7.2. laboratorinės medicinos mokslo pagrindus;

7.3. biostatistikos bei bioinformatikos pagrindus;

7.4. bioetikos reikalavimus;

7.5. kenksmingus sveikatai ir galinčius sukelti jos sutrikimus veiksnius, jų žalą ir rizikingą sveikatai elgesį mažinančias priemones bei galimus būdus žalai išvengti;

7.6. įvairių veiksnių, diagnostinių procedūrų ir vaistinių preparatų veikimo principus, jų įtaką laboratorinių tyrimų rezultatams;

7.7. laboratorijos vadybos ir kokybės užtikrinimo principus;

7.8. procesų prieš tyrimus ir procesų po tyrimų įtaką laboratorinių tyrimų rezultatams ir kokybei;

7.9. patologijos priežastis, jų ląstelinius, biocheminius, imunologinius mechanizmus, klinikinius požymius ir laboratorinių tyrimų indikacijas, laboratorinių tyrimų klinikinę vertę, jų pokyčius įvairių ligų atveju, laboratorinės diagnostikos ir diferencinės diagnostikos principus;

7.10. šiuolaikinius laboratorinių tyrimų metodus, jų indikacijas, taikymo galimybes, privalumus ir trūkumus.

8. Medicinos biologas turi gebėti:

8.1. organizuoti ir planuoti savo veiklą, veikti savarankiškai, bendradarbiauti ir dirbti komandoje su kitais sveikatos priežiūros specialistais, spręsti problemas ir priimti sprendimus pagal savo kompetenciją;

8.2. kurti, diegti, prižiūrėti, gerinti laboratorijos kokybės vadybos sistemą;

8.3. parinkti, įdiegti ir naudoti laboratorinių tyrimų metodus ir *in vitro* diagnostikos medicinos priemones (prietaisus);

8.4. analizuoti atliekamų laboratorinių tyrimų ekonominį pagrindumą;

8.5. organizuoti ir atlikti laboratorinių tyrimų vidaus kokybės kontrolę, vertinti ir tvirtinti jos rezultatus, nustatyti neatitiktis, taikyti korekcinius ir prevencinius veiksmus;

8.6. organizuoti dalyvavimą tarplaboratorinių palyginimų programose, atlikti jų tyrimus ir vertinti rezultatus;

8.7. kvalifikuotai atlikti laboratorinius tyrimus, juos interpretuoti ir patvirtinti gautų tyrimų rezultatus;

8.8. pildyti laboratorijos veiklos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.9. konsultuoti tyrimus užsakiusius specialistus, parenkant konkrečioje situacijoje tinkamiausius laboratorinius tyrimus, siekiant, kad tyrimai būtų atlikti laiku ir interpretuoti teisingai;

8.10. informuoti asmenis, kaip tinkamai pasirengti laboratoriniam tyrimui.

IV SKYRIUS TEISĖS

9. Medicinos biologas turi teisę:

9.1. verstis medicinos biologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.2. tvarkyti paciento duomenis;

9.3. specializuotis pasirinktose laboratorinės diagnostikos srityse;

9.4. konsultuoti tyrimų užsakovus ir sveikatos priežiūros specialistus dėl laboratorinių tyrimų pasirinkimo, įskaitant reikalingą mėginio tipą, kliniškes indikacijas ir tyrimo procedūrų apribojimus bei tyrimų užsakymų dažnumą, mokslo ir logistikos klausimais, teikti profesionalią nuomonę dėl tyrimų rezultatų;

9.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja medicinos biologo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar medicinos biologo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama pirmoji medicinos pagalba;

9.6. dalyvauti mokslo tiriamojame ir pedagoginėje veikloje, taip pat kuriant ir diegiant naujas sveikatos priežiūros technologijas;

9.7. būti Lietuvos ir (ar) tarptautinių laboratorinės medicinos specialistus vienijančių organizacijų, asociacijų nariu, dalyvauti jų veikloje;

9.8. teikti siūlymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, sveikatos priežiūros įstaigų administracijai laboratorinės diagnostikos optimizavimo klausimais;

9.9. turėti saugias darbo sąlygas.

10. Medicinos biologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

11. Lietuvos Respublikos teisės aktų numatyta tvarka medicinos biologas atsako už:

11.1. atliktų laboratorinių tyrimų kokybę;

11.2. savo pareigų netinkamą vykdymą;

11.3. padarytas klaidas, aplaidumą, darbo saugos, higienos, vidaus darbo tvarkos, bioetikos reikalavimų pažeidimą;

11.4. savo įgaliojimų ir teisių viršijimą;

11.5. įstaigos paslapčių atskleidimą.

Susipažinau ir sutinku

Parašas _____

Vardas ir pavardė _____

Data _____